

Błażej Gierczyk, Anna Kujawa, Andrzej Szczepkowski,
Tomasz Ślusarczyk, Maciej Kozak, Piotr Mleczo

XXI WYSTAWA GRZYBÓW PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ. MATERIAŁY DO POZNANIA MYKOBIOTY PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

21st Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest. Materials to the knowledge of mycobiota of the Białowieża Primeval Forest

ABSTRAKT: XXI Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej odbywała się w dniach 19-20 września 2015 r. w Białowieży, w Ośrodku Edukacji Białowieskiego Parku Narodowego. Ze względu na panującą suszę na Wystawie zaprezentowano owocniki tylko 103 gatunków grzybów. Organizacja wystawy była, jak co roku, okazją do uzupełnienia danych o mykobiocie Puszczy Białowieskiej. W pracy podano listę gatunków prezentowanych na Wystawie oraz wykaz rzadkich, chronionych i interesujących gatunków grzybów, znalezionych podczas przygotowawczych prac terenowych. Ponadto w tekście ujęto także grzyby zebrane podczas dodatkowych wizyt autorów w Puszczy Białowieskiej w 2015 roku. Znalezione 14 taksonów niepodawanych dotychczas z terenu Polski (*Acrospermum pallidulum*, *Bolbitius lacteus*, *Clitopilus cystidiatus*, *Crepidotus malachioides*, *C. malachus* var. *malachus*, *Dasyscyphella montana*, *Hypocrea strictipilosa*, *Lachnum clavigerum*, *L. „subpudicellum”*, *L. „subreynoutriae”*, *L. subvirgineum*, *Mycena algeriensis*, *Psathyrella praecox*, *Thecotheus crustaceus*) oraz dalszych 36 nowych dla Puszczy Białowieskiej (*Arrhenia obscurata*, *Conocybe echinata*, *C. macrocephala*, *C. moseri* var. *moseri*, *C. subpallida*, *Coprinellus dilectus*, *C. saccharinus*, *Coprinopsis echinospora*, *Cortinarius decipiens* var. *atrocaeruleus*, *Entoloma nitens*, *E. phaeocyathus*, *Exidia saccharina*, *Galerina hybrida*, *Hygrophoropsis pallida*, *Hymenoscyphus fraxineus*, *Inocybe leucoblema*, *I. pelargonium*, *Lactarius cyathuliformis*, *Lasiobolus diversisporus*, *L. ruber*, *Lentaria byssiseda*, *Melanoleuca grammopodia*, *Multiclavula mucida*, *Pachyella babingtonii*, *Panaeolina foenicicii*, *Panaeolus olivaceus*, *P. papilionaceus* var. *parvisporus*, *Peziza celtica*, *Psathyrella cortinarioides*, *P. longicauda*, *P. pseudocorrugis*, *P. pseudogracilis*, *P. tephrophylla*, *Scutellinia crinita*, *S. nigrohirtula*, *Xerocomus porosporus*).

SŁOWA KLUCZOWE: *Basidiomycota*, *Ascomycota*, grzyby wielkoowocnikowe, bioróżnorodność, wystawa grzybów, Puszcza Białowieska, Białowieski Park Narodowy

ABSTRACT: 21st Exhibition of Fungi of the Białowieża Forest was held on September 19-20, 2015 in Education Center of the Białowieski National Park. Fruiting bodies of merely 103 fungi species were presented because of the prevailing drought in the area. As every year, the organization of the exhibition provided an opportunity to collect new data on mycobiota of this region. The article lists the exhibited fungal species and shortly features the rare and protected taxa found during the field works preceding the exhibition in 2015. Fourteen fungi taxa new to Poland (*Acrospermum pallidulum*, *Bolbitius lacteus*,

Clitopilus cystidiatus, *Crepidotus malachoides*, *C. malachus* var. *malachus*, *Dasyscyphella montana*, *Hypocrea strictipilosa*, *Lachnum clavigerum*, *L. „subpudicellum”*, *L. „subreynoutriae”*, *L. subvirgineum*, *Mycena algeriensis*, *Psathyrella praecox*, *Thecotheus crustaceus*) and 36 previously not reported from Białowieża Primeval Forest (*Arrhenia obscurata*, *Conocybe echinata*, *C. macrocephala*, *C. moseri* var. *moseri*, *C. subpallida*, *Coprinellus dillectus*, *C. saccharinus*, *Coprinopsis echinospora*, *Cortinarius decipiens* var. *atrocaeruleus*, *Entoloma nitens*, *E. phaeocyathus*, *Exidia saccharina*, *Galerina hybrida*, *Hygrophopsis pallida*, *Hymenoscyphus fraxineus*, *Inocybe leucoblema*, *I. pelargonium*, *Lactarius cyathuliformis*, *Lasiobolus diversisporus*, *L. ruber*, *Lentaria byssiseta*, *Melanoleuca grammopodia*, *Multiclavula mucida*, *Pachyella babingtonii*, *Panaeolina foeniseccii*, *Panaeolus olivaceus*, *P. papilionaceus* var. *parvisporus*, *Peziza celtica*, *Psathyrella cortinarioides*, *P. longicauda*, *P. pseudocorrugis*, *P. pseudogracilis*, *P. tephrophylla*, *Scutellinia crinita*, *S. nigrohirtula*, *Xerocomus porosporus*) were found.

KEY WORDS: *Basidiomycota*, *Ascomycota*, macrofungi, biodiversity, exhibition of fungi, Białowieża Primeval Forest, Białowiecki National Park

Wstęp

Tegoroczna, XXI Wystawa Grzybów Puszczy Białowieskiej, zorganizowana przez Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Białowieckiego Parku Narodowego była, podobnie jak w latach ubiegłych, okazją do zebrania danych o grzybach występujących na terenie Puszczy. Mimo trwających od prawie 150 lat badań mykologicznych (np.: Błoński et al. 1888, Nespiak 1959, Bujakiewicz et al. 1992, Bujakiewicz 1994, 2002, Chmiel i Sadowska 1994, Karasiński et al. 2009, 2010, Bujakiewicz i Kujawa 2010, Niemelä 2013, Gierczyk et al. 2013, 2014a, 2015) tego kompleksu leśnego, uznawanego za najlepiej zachowany las nizinny w Polsce, podczas prac terenowych udało się odnaleźć aż 50 gatunków i odmian grzybów, nienotowanych dotychczas w Puszczy Białowieskiej. Ponadto odszukano szereg gatunków rzadkich lub sporadycznie obserwowanych.

Celem pracy jest krótkie omówienie XXI Wystawy Grzybów i zaprezentowanych na niej gatunków oraz wyszczególnienie taksonów nowych, bądź rzadko zbieranych w Polsce i w Puszczy Białowieskiej.

Materiały i metody

Zbiór owocników dokonano na całym obszarze Puszczy Białowieskiej. Prace terenowe prowadzono w dniach: 11-17.05, 08-13.06, 01-05.07, 22-25.08, 13-20.09 i 30.09-5.10.2015 roku. Nazwy grzybów agarykoidalnych i boletoidalnych podano za *Funga Nordica* (Knudsen i Vesterholt 2012), natomiast pozostałych gatunków wg *Mycobank* (2015). Gatunki chronione podano wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z 2014 r., a kategorie zagrożenia wg Wojewody i Ławrynowicz (2006). Dane o rozmieszczeniu w Polsce oparto na listach krytycznych grzybów workowych (Chmiel 2006) i podstawkowych (Wojewoda 2003) oraz bazy mykologicznych danych z literatury (Kujawa 2015). Suche okazy niektórych gatunków zachowano w prywatnych fungariach autorów (oznaczone w tekście jako BGF lub TŚ), a także w fungarium Zakładu Mikologii i Fitopatologii Leśnej SGGW w Warszawie (WAML), Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN (ZBŚRiL) oraz Instytutu Botaniki UJ (KRA). Gatunki oznaczano w oparciu o klasyczne metody stosowane w identyfikacji grzybów, wykorzystując mikroskop świetlny. Preparaty mikroskopowe przygo-